

e-ISSN: 2630-631X

Article Type
Research ArticleSubject Area
Educational SciencesVol: 8 Issue: 65
Year: 2022 November
Pp: 2186-2198Arrival
07 October 2022
Published
30 November 2022
Article ID 66203Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/smryj.66203>How to Cite This Article

Kamar, M. ve Demirdağ, S. (2022). "Sosyal Ağ: Okul İçi İletişime İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 8(65): 2186-2198

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Uzaktan Eğitim Sürecinde Uzaktan Eğitime Katılan Öğretmenlerin Eğitime Erişimde Yaşadıkları Sorunlar

Problems Experienced by Teachers Who Participated in Distance Education in the Process of Distance Education in Accessing Education

Mahmut Çavdar ¹ Ahmet Şimşek ² Saim Memiş ³ Kadri Yılmaz ⁴ ¹⁻²⁻³⁻⁴ Öğretmen., MEB, Diyarbakır, Türkiye

ÖZET

Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Wuhan Eyaleti'nde Aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri olarak gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüstür.

Salgın başlangıçta bu bölgedeki deniz ürünleri ve hayvan pazarında bulunanlarda tespit edilmiştir. Daha sonra insandan insana bulaşarak Wuhan başta olmak üzere Hubei eyaletindeki diğer şehirler ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerine ve daha sonra diğer dünya ülkelerine yayılmıştır. Ülkemizde de Mart 2020 de görülmeye başlayan koronavirüs hastalığı sonrasında devlet yetkililerinin önlem amacı ile almış oldukları karar gereği 16 Mart 2020 tarihinden itibaren okullarda yüzyüze eğitime ara verilmiş ve uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Uzaktan eğitim sürecine tam anlamda hazır olmayan ülkemiz de yeterli altyapının olmaması, farklı ve yabancı platformlardan ders anlatımları, öğretmenlerin ve öğrencilerin alışık olmadığı, yeterli bilgi ve donanımına sahip olmadan uzaktan eğitime başlamaları beraberinde çeşitli sorunları da getirmiştir. Ülkemizdeki öğretmenlerin yaşamış olduğu bu sorunları saptamak ve bundan sonraki süreçte alana katkı sunması amaçlanmıştır. Araştırmanın, yıllar içerisinde uzaktan eğitim çalışmalarında gelinecek noktayı görebilmek ve gelecekte yapılacak olan çalışmalara yol gösterici olması bakımından önem taşımaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemleri içerisinde görüşme tekniği uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Diyarbakır ili ve ilçelerinde görev yapan ve uzaktan eğitim sürecinde bulunan 50 öğretmenle yapılmıştır. Öğretmenlerin uzaktan eğitimle yapılan derslere ilişkin görüşlerini; Katılım Sorunu, Teknik Sorunlar, Motivasyon, Uygulanan Platformlar, Ders Programlarının Uygulanabilirliği, Öğretmen ve Öğrencilerin Uygulama Konusunda Eğitimleri, Ölçme ve Değerlendirme temaları ile açıklamışlardır. Elde edilen bulgulara ilişkin sonuçlar, alan yazındaki benzer çalışmaların sonuçları ile tartışılmış ve araştırma sonucunda çeşitli öneriler ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Öğretmenler, Covid-19

ABSTRACT

Coronavirus Disease (COVID-19) is a virus that was first identified on January 13, 2020, as a result of research conducted in a group of patients who developed as respiratory symptoms in late December in Wuhan Province of China.

The outbreak was initially detected in those found in the seafood and animal market in this region. Later, it spread from person to person and spread to other cities in Hubei province, especially Wuhan, other provinces of the People's Republic of China and then to other world countries. After the coronavirus disease, which started to be seen in our country in March 2020, as a precautionary measure, face-to-face education in schools was suspended and distance education was transitioned as of 16 March 2020. In our country, which is not fully ready for the distance education process, the lack of sufficient infrastructure, lectures from different and foreign platforms, the fact that teachers and students are not accustomed to starting distance education without having sufficient knowledge and equipment have brought along various problems. It is aimed to determine these problems experienced by teachers in our country and to contribute to the field in the next process. The research is important in terms of seeing the point reached in distance education studies over the years and being a guide for future studies. The study group of the research was carried out with 50 teachers working in the province and districts of Diyarbakır and in the distance education process in the 2021-2022 academic year. Teachers' views on distance education courses; Participation Problem, Technical Problems, Motivation, Applied Platforms, Applicability of Curriculum, Training of Teachers and Students on Practice, Measurement and Evaluation themes. The results of the findings were discussed with the results of similar studies in the literature and various suggestions were expressed as a result of the research.

Keywords: Distance Education, Teachers, Covid-19

GİRİŞ

Dünyada geçmişten günümüze birçok salgın hastalık görülmüştür. Veba, çiçek hastalığı, kolera, grip gibi salgın hastalıklar nedeniyle birçok insan hayatını kaybetmiştir. Günümüz dünyasında koronavirüs adı verilen bir virüs Covid-19 salgını Çin' in Wuhan şehrinde ortaya çıkmış ve beraberinde Covid-19 salgını getirmiş ve bu durumdan birçok ülke olumsuz etkilenmiştir. Ülkemizde bu salgından olumsuz bir şekilde etkilenerek yüzyüze eğitime ara verilerek uzaktan eğitime geçilmiş yüz yüze eğitimin aksamasına neden olmuştur. Oluşan pandemi sürecinde herkesin evlerine kapandığı bu dönemde öğrencilerin eğitimlerinden geri kalmamaları amacıyla uzaktan eğitim süreci ile eğitime devam edilmiştir. Salgın nedeniyle oluşan pandemi sürecinde sağlık, ekonomi ve eğitim gibi önemli alanlarda problemler yaşanmış ve salgına rağmen bu alanlar ayakta tutulmaya çalışılmıştır.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de küresel anlamda etkili olan Covid-19 virüsü salgını sonucunda öğrencilerimizin, öğretmenlerimizin ve toplumdaki diğer üyelerin sağlığı için Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), 2019-2020 eğitim ve öğretim yılı ikinci dönemin Mart ayından itibaren eğitim sürecini uzaktan eğitim faaliyeti ile sürdürme kararı almıştır. Bu süreçte MEB tarafından eğitim bilişim ağı (EBA) üzerinden ve televizyon kanalları yardımıyla eğitim ve öğretim yapılmaya başlanmıştır. Yapılan bu uygulama öğrenci ve öğretmenler için yeni bir uygulama olmasıyla beraber öğrencilerin ve öğretmenlerin uygulamalar, platformlar hakkında yeterli bilgi ve donanımına sahip olmamasıyla birlikte çeşitli sorunları da beraberinde getirmiştir. Öğretmenlerin alışık olduğu sınıf ortamından çıkıp teknolojik araçlarla öğretme eylemini gerçekleştirmeye çalışmaları öğrenme eyleminin gerçekleştirildiği platformlardaki kullanım yetersizliği ve öğrenci hakimiyetinin sağlanamamasından dolayı öğretmenlerin sıkıntılar yaşamalarına neden olmuştur.

Uzaktan tahsil, talebe ve öğretmenin fizyolojik olarak aynı ortamda bulunmadan öğrenme-öğretme etkileşimine girmiş olduğu bir tahsil biçimidir. Uzaktan tahsil ile öğrenciler görevli oldukları öğrenmeleri, öğretmenler ise görevli oldukları öğretme dönemini mekan sınırlaması olmaksızın gerçekleştirebilmektedirler. Çeşitli nedenlerle evinde kalmak zorunda kalan insanların yahut eğitimin gerçekleştiği yere ulaşımında zorluk çeken öğrencilerin uzaktan tahsil faaliyeti ile bu engelleri ortadan kalkmaktadır (Adıyaman, 2002).

Uzaktan öğrenim ile alakalı birçok tarif bulunmaktadır. Bu tanımlardan bazıları şunlardır: Uzaktan öğrenim, öğrenme ve öğretme eylemlerinin organik olarak gerçekleştiği zeminin birbirinden ayrılmasıdır (Larreamendyand ve Leinhardt, 2006). Bozkurt'a (2017) göre uzaktan eğitim, öğrenen, öğreten ve öğrenme kaynakları arasındaki engellerin aşılması için mevcut teknolojilerin faydacı bir yaklaşımla kullanıldığı bir alandır.

Yukarıda verilen tanımlardan yola çıkarak uzaktan öğrenim, değişik ortamlarda bulunan öğretmen ve öğrencilerin geleneksel öğrenimden değişik olarak öğrenciyi merkeze alan, öğrenci-öğretmen ve içerik içinde etkileşime müsaade eden kitle yazışma araçlarının kullanıldığı öğrenim şekli olarak tanımlanabilir. Diğer bir ifadeyle uzaktan öğrenim, geleneksel öğrenimden oldukça değişik olarak, öğrencilerin ve öğretmenlerin fizyolojik olarak evlerinden uzak olduğu öğrenimden oluşurken derslik öğrenimi, öğrencilerin ve öğretmenlerin tek bir çatı altında almış olduğu öğrenim sistemi olarak tanımlanabilir (Sadeghi, 2019).

Günümüzde bilginin ehemmiyet kazanılmış olduğu ve endüstri toplumundan malumat toplumuna geçişin yaşandığını söyleyebiliriz. Bilgi artışının ve bilgiye erişimin gittikçe arttığını görmekteyiz. Bilgi topluluğu olma yolunda ilerlerken bilhassa bilgiye ulaşmanın kolaylaşmasının ve her insanın öğrenim olanaklarına ulaşabilmesinin önemi gittikçe artmaktadır. Özellikle malumat teknolojileri ile bireyler öğrenim olanaklarından vakit ve mekândan bağımsız bir halde faydalanabilmektedirler. İnternetin yaygınlaşmış olması hem bilgiye erişimi kolaylaştırmış bununla beraber bireylere öğrenim olanaklarında yeni bir olanağın doğmasına ortam sağlamıştır (Ergüney, 2015).

Toplum hayatında bilhassa eğitimin kıymeti ve tahsil hizmetlerinden yararlanma isteği her geçen gün artmaktadır. Özellikle nüfusun artması ile beraber tahsilden istifade etmek isteyen yüzyıl nüfusunda nitel ve nicel dönüşümler yaşanmaktadır. Günümüzde yaşanmış olan pandemi periyodu eğitimin toplu alanlarda ve okullarda gerçekleştirilme durumunu güçleştirmiştir. Gerçekleşen bu sorunlar, eğitimin mevcut yapı ve işlevlerini değiştirmede itici güç olmuştur (Yurdakul, 2015).

Olağanüstü durumlarda yaşanan öğrenim sorunları çözümlenmek ve bireylerin öğrenim ihtiyaçlarını karşılayabilmek için öğrenim teknolojilerinin bereketli bir biçimde kullanılabilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Eğitim teknolojisi öğrenme-öğretme süreçlerini etkinleştirerek öğrenim hedeflerine ulaşılmasını kolaylaştıran, öğrenmenin bütün bireyler için basit anlaşılır, güdüleyici, bereketli, işe fayda uygulamalara dönüştürülmesinde uygulamaya konulmuş olan personel, araç-gereç, program, tasarım, süreç ve yöntemler şeklinde insan ve insan dışındaki kaynakların etken bir biçimde organize edilmesini, düzenlenmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini kapsayan sistemler bütünü gibi tanımlanmaktadır. Eğitim teknolojilerinin, öğrenme sorunlarının giderilmesinde başvurulan kompleks bir süreç olduğu düşünülmektedir (Yurdakul, 2015).

Ülkemizde ise ilk uzaktan öğrenim uygulaması 1956 senesinde Ankara Üniversitesi'nin Banka ve Ticaret Hukuku Enstitüsünde gerçekleştirilmiştir (Karataş, Karataş ve Kaya, 2012). Kalkınmanın gerektirdiği insan gücü ihtiyacını karşılamak, yükseköğretim önündeki yığılmaları önlemek, yazışma teknolojilerinden yararlanmak, büyük kitlelere öğrenim hizmeti ulaştırmak ve eğitimin daha müessir bir hale gelmesi hedefleriyle 1974 senesinde "Mektupla Yüksek Öğretim Merkezi" kurulmuştur. 1981 senesinde ise 2547 sayılı yasa ile Anadolu Üniversitesi bünyesinde "Açık Öğretim Fakültesi" nin yer alması sağlanmıştır. YÖK'ün 1999 senesinde hazırladığı "Üniversitelerarası İletişim ve Bilgi Teknolojilerine Dayalı Uzaktan Eğitim Yönetmeliği" mühim bir büyüme olarak yerini almıştır (Gökçe, 2008).

Problem Durumu

Araştırma uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar ve bu sorunların akademik başarıya etkileri ele alınmış ve bunun eğitimde bir problem durumu olduğu gözlenmiştir.

Araştırma da Türkiye’de uzaktan eğitimle alakalı öğretmenlerin yaşadıkları sorunları saptamak ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmektir.

Araştırmanın Önemi

.Uzaktan eğitimle alakalı öğretmenlerin yaşadıkları problemler ve sorunlara buldukları çözüm önerileri, eğilimlerin, inceleme konularının ve kullanılan yöntemlerle elde edilen veriler uzaktan öğrenime ilişkin değerlendirmelerin uzaktan tahsil sürecine katkı sunması açısından önemlidir. Araştırmanın uzaktan eğitimle alakalı öğretmenlerin yaşamış oldukları problemler ve sorunlara yaklaşım şekilleri ile alakalı eksikliklerin belirlenmesi, araştırmacılara değişik bakış açıları kazandırması ve yapılacak olan araştırmalara istikamet göstermesi açısından da önem taşımaktadır. Uzaktan eğitim ile ilgili sorunları saptayacak ve çözümüne ışık tutması nedeniyle önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, uzaktan eğitimle ilgili olarak öğretmenlerin yaşamış oldukları sorunları ortaya çıkarmak bu sorunlara öğretmenlerin buldukları yaklaşımları ve çözüm önerilerini yaşlarına, meslek sürelerine, cinsiyete, eğitim durumlarına, okul türlerine, örneklem kitlesine, araştırma yöntemlerine, ölçme araçları ve veri analizi tekniklerine göre nasıl dağılım gösterdikleri araştırılmak istenmektedir.

Sınırlılıklar

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin yaşamış olduğu sorunlar, yaklaşım yöntemleri ve sorunlara yönelik çözüm önerileri ile sınırlıdır.

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Uzaktan Eğitimin Tanımı ve Gelişimi:

Ülkemizde görülmeye başlanan pandemi süreciyle birlikte hükümet yetkilileri öğrencilerin ve toplumun sağlığını korumak adına uzaktan eğitime geçme kararı aldılar. Dünya da ve ülkemizde daha önce de çeşitli üniversitelerde uygulanan uzaktan eğitime ilişkin bazı tanımlar yapılmıştır. Bu tanımlar aşağıda örneklendirilmiştir.

Öğrenci ile öğretmenin yüz yüze olmadan çeşitli iletişim araçları kullanılarak belli bir merkezden yapılan eğitim biçimi(TDK, 2022).

Öğrenen ve öğretenlerin genelde aynı mekanda olmadığı, kurumsal bir yapının altında yer alan, elektronik ortamların ve teknolojilerin iki yönlü iletişimi kurmak amacıyla kullanıldığı ve büyük ölçüde bireysel öğrenmenin gerçekleştiği öğrenme süreçleri(Keegan, 1986; Bilgiç-Doğan, 2019).

Eğitim ve yetiştirme imkanlarına erişimi açma (kolaylaştırma), öğrenenleri zaman ve mekan sınırlılıklarından kurtarma ve bireylere esnek öğrenme imkanları sunma üzerine odaklanan yaklaşımlar(UNESCO,2002; Bilgiç-Doğan, 2019).

Öğrenenlerin birbirlerinden ayrı olduğu, öğrenenlerin, kaynakların ve öğretenlerin etkileşimli uzaktan iletişim teknolojileriyle bağ kurdukları, kurum tabanlı, yapılandırılmış (formal) eğitim (Simonson, Smaldino, Albright ve Zvacek, 2006; Bilgiç-Doğan, 2019).

Uzaktan öğretim, yükseköğretim kurumlarında öğretim faaliyetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak planlandığı ve yürütüldüğü, öğrenci ile öğretim elemanı ve öğrencilerin kendi aralarında karşılıklı etkileşimine dayalı olarak derslerin bizzat öğretim elemanı tarafından aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın eş zamanlı biçimde verildiği öğretimdir(YÖK, 2014; Bilgiç-Doğan, 2019).

Uzaktan eğitim, öğretimin basılı materyal veya elektronik iletişim araçları aracılığıyla, öğretmenden farklı bir mekanda veya zamanda bulunan bireylere sağlanması ile ilgili gerçekleştirilen bütün çabalardır(Moore, 1973; Bilgiç-Doğan, 2019).

Öğrenenlerin birbirlerinden ve öğrenme kaynaklarından zaman ve/veya mekan bağlamında uzaktan olduğu, birbirleriyle ve öğrenme kaynaklarıyla etkileşimlerinin uzaktan iletişim sistemlerine dayalı olarak gerçekleştirildiği öğrenme süreci(Özkuş, Aydın, 2013; Bilgiç-Doğan, 2019).

Uzaktan eğitim uygulamaları değişen ve gelişen dünya şartlarına uyum sağlamak ve kendilerini geliştirmek isteyen bireyler için günümüzde önemli bir alternatif olmuştur. Günümüz koşullarının gerektirdiği yeni bilgi ve becerileri kazanmak isteyen bireylere yaşam boyu eğitim amaçlı uzaktan eğitim uygulamaları önemli bir fırsat olmuştur. Ayrıca, uzaktan eğitim uygulamaları gelişen teknolojik altyapı ve olanaklar sayesinde hem örgün eğitim kurumları hem de buralarda öğrenim gören öğrenciler için zaman ve mekan sınırlılıklarından dolayı yürütülemeyen öğrenme-öğretme etkinliklerinin gerçekleşmesi için önemli bir alternatif olmuştur. Özellikle İnternet ve mobil öğrenme teknolojilerinin sunduğu fırsatlar ve kolaylıklar nedeniyle kendini geliştirmek veya yeni bilgi ve beceriler kazanmak isteyen bireyler için artık “her zaman her yerde öğrenme” etkinlikleri kolayca gerçekleştirilebilir bir hale gelmiştir ve uzaktan eğitim birçok toplumda hem eğitim kurumlarının hem de yaşamın bir parçası olmuştur(Tekinarslan, Güner; 2019).

1956 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsünde mektupla öğrenme, 1970 yılında Eskişehir Ekonomi ve Ticaret Bilimleri Akademisi’nde televizyon sistemi ile uzaktan eğitim, 1982 yılında YÖK’ün kurulması ile resmen tanınan uzaktan eğitim Anadolu Üniversitesi ile yükseköğretimdeki yerini almıştır. Günümüzde yükseköğretim kurumları, kurumsal yapılar, eğitim kurumları vb. birçok yerde karşımıza çıkmaktadır(Bilgiç-Doğan, 2019).

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma nitel bir araştırmadır. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu uzman görüşü alınarak oluşturulmuştur. 8 soru ve alt maddeden oluşan görüşme formu uygulanmıştır.

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda şu sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Uzaktan eğitim etkinliklerinde daha önce hiç katıldınız mı?
2. Uzaktan eğitim sürecini amaçlara uygun bir şekilde gerçekleştirebiliyor musunuz? Açıklayınız ?
3. Uzaktan eğitim sürecinde okul yönetimi size yardımcı oluyor muydu? Oluyorsa örnek verir misiniz?
4. Uzaktan eğitim sürecinde ders anlatırken yaşadığınız sorunlara örnek verir misiniz?
5. Uzaktan eğitim sürecinde yaşadığınız iletişim sıkıntıları nelerdir ?
6. Uzaktan eğitim sürecinde öğrenci ve veli sorunları var mı? Varsa örnek verir misiniz?
7. Uzaktan eğitim süreci ile yüz yüze eğitim arasında ne gibi farklılıklar vardır? Açıklayınız?
8. Uzaktan eğitime ilişkin önerilerinizi yazınız?

Evren Örneklem

Araştırmanın evreni Diyarbakır ilinde uzaktan eğitim sürecinde çalışmış olan 50 öğretmenden oluşmaktadır. Bu doğrultuda Diyarbakır ilinde uzaktan eğitim sürecinde çalışmış olan öğretmenlerden ilgili araştırmanın amacına uygun, öğretmen ve eğitim-öğretim ile ilgili olan 50 öğretmen ile görüşülmüştür.

Verilerin Toplanması

Veriler görüşme formu ile toplanmıştır. Pandemi sürecinde uzaktan eğitime katılmış olan öğretmenlerin yaşadıkları sorunları, soru ve cevap şeklinde görüşme yöntemi ile elde edilmiştir. Görüşme sorularına uygun olmayan cevaplar ve araştırmanın amacına uygun olmayan cevaplar elenmiştir. Elde edilen cevaplar incelenerek kodlanmıştır. Belirlenen amaçlar doğrultusunda veriler, temalar altında kategoriler olacak şekilde sınıflandırılmıştır.

Verilerin Analizi

Görüşme analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşabilmektir. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanmış olan veriler, içerik analizinde daha derin işlemlerle incelenerek ayırım edilmeyen kavram ve temalar ortaya çıkarılmış olur.

İncelemeler yapılarak toplanan veriler kodlanmıştır. Ardından temaları belirlenen kategoriler bulunmuştur. Elde edilen veriler betimsel istatistiklerden yararlanılarak frekans ve yüzde bilgileri elde edilmiştir. Elde edilen frekans ve yüzdeler tabloya aktarılmış ve ortaya çıkan sonuçlar net bir şekilde görülmüştür. Ortaya çıkan sonuçlar üzerinden yorumlamalar yapılmıştır.

Evren Örneklem Tablosu

Tablo 1. Araştırmada Görüşmelerin Cinsiyet Durumlarına Göre Dağılımı

	Kadın	Erkek
f	20	30
Yüzde %	40	60

Tablo 2. Araştırmada Görüşmelerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

	Yüksek Lisans	Lisans
f	7	43
Yüzde %	14	86

Tablo 3. Araştırmada Görüşmelerin Çalıştığı Okul Durumlarına Göre Dağılımı

	Okul Öncesi	İlkokul	Ortaokul	Lise
f	3	22	22	3
Yüzde %	6	44	44	6

Tablo 4. Araştırmada Görüşmelerin Yaş Durumlarına Göre Dağılımı

	21-30	31-40	41-50
f	16	26	8
Yüzde %	32	52	16

Tablo 5. Araştırmada Görüşmelerin Mesleki Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı

	1-10	11-20	21-30
f	34	12	4
Yüzde %	68	24	8

Tablo 6. Araştırmada Görüşmelerin Uzaktan Eğitime Katılım Durumlarına Göre Dağılımı

	1-12(Ay)	13-24(Ay)	25-36(Ay)
f	27	21	2
Yüzde %	54	42	4

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Bu bölümde görüşmeden elde edilen bulgular ve yorumlaması yapılmıştır.

Araştırmanın bu boyutunda, uzaktan eğitime uygulamalı olarak katılmış olan 50 öğretmenle görüşme yapılmıştır. Yapılan bu görüşmeler düzenlenmiş sonra tema ve kategorilere ayrılmıştır. Sonuç olarak toplamda 7 tema ve 26 kategori ortaya çıkmıştır. Aşağıdaki Tablo 7’de tema ve kategoriler sunulmuştur.

Tablo 7. Bulgulardan Elde Edilen Tema ve Kategori

Tema	Kategori Sayısı
Katılım Sorunu	4
Teknik Sorunlar	5
Motivasyonu	4
Uygulanan Platformlar	2
Ders Programların Uygulanabilirliği	4
Öğretmen ve Öğrencilerin Uygulama Eğitimleri	3
Ölçme ve Değerlendirme	4

Tablo 8. Katılım Sorunu Teması ve Kategorileri

Tema	Kategori
Katılım Sorunu	Öğrenci Katılımı
	Öğrencilerin Tüm Derslere Katılmaması
	Öğrencilerin Derslere Geç Girmesi, Dersten Erken Çıkması ve Dersin Bağlantısının Kopması
	Öğrencilerle iletişim Sorunu

Katılım Sorunu

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadıkları katılım sorununu; Öğrenci katılımı, öğrencilerin tüm derslere katılmaması, öğrencilerin derslerden çıkması, kopması, öğrencilerin derslere geç girmesi, öğrencilerin okula devam olanağının kalkması, öğrencilerle iletişim sorunu ile açıklamışlardır. Öğretmenlerin görüşlerinden örnekler aşağıda sunulmuştur:

Öğrenci Katılımı:

Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerden alınan cevaplar doğrultusunda öğrencilerin derse katılımının düşük olduğu vurgulanmıştır. Derslere sınıf mevcutlarının çok az bir kısmının katıldığı ve bunlarında derslere düzenli katılmadıkları söylenmiştir.

“**Katılım** yeterli düzeyde değildi”(F4)

“Maalesef gerçekleştiriyoruz. Öğrencilerin yeterli sayıda **katılım** sağlayamamalarından kaynaklı amaçlara ulaşım gerçekleşmemiştir.”(F6)

“Hayır **katılım** yoktu, olsa bile küçük telefonlarda eğitim olmuyordu. Dostlar alışverişte görsün misali teknik ve ekonomik alt yapı uygun değildi.”(F8)

“Kısmen tamamlanıyor. **Katılımın** sağlanamaması en büyük aksaklıklardan”(F20)

“Evet fakat derslere **katılım** istediğim gibi değil”(F21)

“Öğrencilerin yetersiz **katılımından** kaynaklı yeterli düzeyde verim alamadım.”(F25)

“Yüzyüze eğitimin yerini tutmasada öğrenci **katılımı** olduğu sürece amaçlarımın büyük çoğunluğuna ulaştığımı söyleyebilirim. Tabi derse sürekli katılan öğrenciler için bunu belirtmekte fayda var.”(F26)

Öğrencilerin Tüm Derslere Katılmaması:

Uzaktan eğitim sürecinde ders veren öğretmenlerden alınan görüşler doğrultusunda öğrencilerin istediği zaman derse girdiği istemediği zaman derse girmedeği söylenmiştir. Öğrencilerin bir hafta girdikleri derslere bir sonraki haftalarda girmedikleri oluyormuş. Öğrencilerin ders seçtikleri oluyormuş.

“Dikkatlerini toplamak noktasında sorunlar yaşadık, Ayrıca sıkıldığında **öğrenci internet bağlantısını kesip dersten çıkmaktaydı. Ders esnasında sürekli gidip gelmeleri, evde çok fazla gürültünün olması.**”(F6)

“Öğrenciler bir türlü uzaktan eğitim sürecini kabul etmemiştir. Sürekli derste canları sıkılmıştır. İnternet kopukluğu nedeniyle **öğrencilerin derse katılım isteklerinin azalması.**”(F32)

“Uzaktan eğitimde tamamen sanal bir ortamda ders işlendiği için öğrenci ile iletişimde sıkıntılar yaşanıyordu. Çoğu zaman kamera ve mikrofon kapalı olarak derse katılıyorlardı ve **kopukluklar oluyordu. Samimi doğal ve sıcak bir eğitim ortamı olmuyordu.**”(F33)

Öğrencilerin Derslere Geç Girmesi, Dersten Erken Çıkması ve Dersin Bağlantısının Kopması:

Öğrencilerin vaktinde derse girmemeleri ve dersin ortasında derse girmeleri dersin işlenişini ve düzeni bozabiliyor. Dersin ortasında derse girip öğretmene sorular yöneltip dersin işleyişi ve düzenini bozuyordu. Öğrencilerin derslerden sıkıldığı zaman sınıf ortamından farklı bir şekilde derse girip çıkabiliyordu ve bağlantının da kopmasıyla derslere tekrar katılım daha az oluyordu.

“**Zamanında derse girmeme** veya dersi açık bırakıp başka yerlere gitmeleri **sıkışınca dersi kapatmaları.**”(F21)

“Aniden dersten çıkmak.”(F31)

“Öğrencilerin sisteme katılıp teknolojik araçlara bakmadan dersin içinde **dersi dinliyormuş gibi görünmeleri.**”(F37)

“Ders dışında mesaj atması, verilen ödevi yapmaması, **derse istediği zaman girip çıkması , Derse düzenli katılmaması , derse katıldığında ise o an tablete başka bir şey ile uğraşması.**”(F41)

Öğrencilerle İletişim Sorunu:

Pandemi ile herkesin evlerine kapanması, insanların birbirinden uzaklaşması, sosyal ortamdan uzaklaşması iletişimi güçleştirmiştir. Tüm öğrencilerin derslere katılamaması ve ders içerisinde zamanın kısıtlı olması öğrencilerle yaşanan iletişimi güçleştirmiştir.

“**Her öğrenciye ulaşılmaması**”(F7)

“Hayır, öğrencilerle bire bir **iletişim** halinde olmadığım için geri dönütleri, anlaşılmayan yerleri fark etmen mümkün olmuyor.”(F18)

“**Öğretmen ve öğrenci ilişkileri zayıf olduğu için dönütler sağlanamıyordu.**”(F20)

Tablo 9. Teknik Sorunlar Teması ve Kategorileri

Tema	Kategori
Teknik Sorunlar	Sistemin Donması ve Ders Sırasında Sistem dışına Atması
	Teknolojik (Bilgisayar, Tablet ve Telefon v.b.) Araç Eksikliği
	İnternet Bağlantısının Olmaması
	İnternet Bağlantısının Zayıf Olması veya Bağlantının Kopması
	Sesin Geç Gidip Gelmesi

Teknik Sorunlar

Uzaktan eğitimin amacına ulaşabilmesi için teknik araçların eksiksiz bir şekilde temin edilmiş olması gerekiyor. Pandemi süreciyle ülkemizde birden girilen uzaktan eğitim ortamında öğretmen, öğrenci ve

velilerin hazırlıksız yakalanması ve bir çok öğrencinin uzaktan eğitim için gerekli teknik ve teknolojik araçlardan yoksun olması uzaktan eğitimin amacına hizmet etmesini engellemiş ve öğrencilerin eğitim araçları olmadığı için eğitimlerinden geri kalmalarına neden olmuştur.

Sistemin Donması ve Ders Sırasında Sistem dışına Atması

Derslerin işlenişi sırasında ders bağlantısının donmasından dolayı dersler de kopukluğun olması, dersin işlenişinin bozulmasına neden olabilmektedir. Öğrencilerin ya da öğretmenlerin de bazen ders sırasında internet bağlantılarının ya da elektrik kesintisinden dolayı bağlantıları kesilebiliyor. Bu durum da dersin işlenişini bozuyor.

“Köyde **internet erişimde problemler** yaşandığı için amaca ulaşamama.”(F1)

“Sistem bazen donuyordu ya da **dersten atıyordu**.”(F4)

“Elektrik kesintileri olduğu için **aksaklıklar** yaşıyorduk.”(F10)

“Öğrenci katılımının azlığı ve online işlemlerde karşılaştığım sorunlar ve köylerde yaşanan **şebeke ve internet sebebiyle amaca uygun olmadı**.”(F15)

“Sistem yoğunluğundan dolayı sistemde **donmaların** yaşanması.”(F35)

Teknolojik (Bilgisayar, Tablet ve Telefon v.b.) Araç Eksikliği

Uzaktan eğitimin amacına hizmet edebilmesi için gerekli olan alt yapının sağlanması gerekir. Bu alt yapı da öğrencilerin eğitimlerine ulaşabilmesi için gerekli olan bilgisayar, tablet ve telefon gibi teknolojik araçlarının olması gerekir. Bu araçlar olmazsa eğitim de istenen hedeflere ulaşılması mümkün olmaz. Özellikle kırsal kesimde ve ekonomik durumu düşük olan yerlerde bu araçlara ulaşılması daha güç bir hal almıştır.

“Köy okulunda çalışan bir öğretmenim. Her öğrenci **bilgisayar ve internete ulaşamadığı**nda istenen eğitim sürecini gerçekleştiremediğimi düşünüyorum.”(F19)

“**İnternet sorunları, bilgisayar, tablet, telefona ulaşamama** gibi ciddi sorunlar vardı. İlgisiz veli, öğrencinin herhangi bir sorununa karşı cevap alınamaması. Maalesef destek olmaması.”(F29)

“Tüm öğrencilerde gerekli **teknolojik araçların olmaması**.”(F30)

“**Tablet, telefon gibi araçların olmaması**”(F31)

İnternet Bağlantısının Olmaması:

Uzaktan eğitime erişimde öğrencilerin ve öğretmenlerin yaşadığı en önemli sorunlardan biri de internet bağlantısının olmamasıdır. Öğretmenlerin büyük bir özveriyle yapmış oldukları uzaktan eğitim sürecine ne yazık ki özellikle kırsal kesimde yaşayan öğrencilerin ulaşamadığı ve derslerinden geri kaldıkları gözlenmiştir. İnternet bağlantısının olmadığı bu yerlerdeki öğrenciler fırsat eşitliğinden ne yazık ki yararlanamamışlar.

“Köyde **internet erişimde problemler** yaşandığı için öğrenciler derslere giremiyordu.”(F1)

“Hayır çünkü çocukların teknolojik ürünlere ulaşımında problem yaşıyorlardı. **İnternet her evde bulunmadığından** dolayı büyük sıkıntılar yaşanmıştır.”(F9)

“Hayır çünkü öğrencilerde tablet ve **internet problemi** vardı.”(F10)

“Öğrenci katılımının azlığı ve online işlemlerde karşılaştığım sorunlar ve köylerde yaşanan **şebeke ve internet sebebiyle amaca uygun olmadı**.”(F15)

İnternet Bağlantısının Zayıf Olması veya Bağlantının Kopması:

Uzaktan eğitime erişim sağlamada olmazsa olmazlardan biri internet bağlantısıdır. İnternet bağlantısının iyi olmaması, zayıf olması ya da bağlantının kopması öğretmen ve öğrencinin uzaktan eğitime erişimini zorlaştırır. Bu tür durumlarda dersin işlenişi ve konu bütünlüğünün de bozulmasına neden olmaktadır.

“Çalışma verimliliğine teşviğin olmaması, Köydeki öğrencilerin akıllı telefon, tablet ya da bilgisayara ulaşım güclüğü, **bağlantının olmaması ya da zayıf olması**, Öğrenci katılımının yeterli olmaması nedeniyle ölçme ve değerlendirmenin yetersiz kalması.”(F14)

“Değerlendirme ve dönüt kısmında sıkıntı yaşadım, **İnternet bağlantısı yanında öğrencilerin bağlantı sıkıntıları**, Ölçme ve değerlendirme yapmanın sağlıklı olmaması.”(F18)

“Kısmen tamamlanıyor. Katılımın sağlanamaması en büyük aksaklıklardan. Daha sonra teknoloji ve **internet aksaklıkları** sorunları beraberinde getiriyor.”(F20)

Sesin Geç Gidip Gelmesi:

Uzaktan eğitim sırasında bağlantı ya da teknik araçlardan kaynaklı öğretmen ve öğrencilerin birbirlerinin seslerini alamamaları, sesin geç gitmesi ya da sesin anlaşılmayan bir şekilde hışırtılı olduğundan dolayı öğretmenlerin ve öğrencilerin dersin işleniş amacına uygun olmasını engellediği görülmüştür. Dersin anlaşılması için ses sisteminin sorunsuz olması ve anlaşılır olması gerekir.

“Uzaktan eğitim her kesim için uygun olmadığını yapılacağı anda tüm öğrencilerin uzaktan eğitime katılma imkanının sağlanması önemlidir. Uzaktan eğitim uygulanacak sistemin erişimi tam sağlanmalı , ses sistemi, görüntü kalitesinin iyi olması gerektiğini düşünüyorum.”(F43)

“Öğrenci katılımın azlığı, Bağlantı kopmaların olması ve **bazen de sistemden gelen seslerin rahatsızlığı.**”(F44)

Tablo 10. Motivasyon Teması ve Kategorileri

Tema	Kategori
Motivasyon	Dikkat Dağınıklığı
	Öğrencilerle Göz Teması Kurmak
	Öğrencilerdeki Öğrenme Motivasyon Eksikliği
	Uzaktan Eğitime Yönelik Olumsuz Tutum

Motivasyon

Öğrencilerin dersi dinleyip anlamaları için motivasyonlarının iyi olması gerekir. Motive olamamış bir öğrenci dersi dinleyemeyeceğinden dersi anlamaz hatta dersin işleyişini de bozacak davranışlarda bulunabilir. Öğretmen ve velilerin öncelikle öğrencileri derse motive etme konusunda yardımcı olmaları gerekir ki dersin işleniş amacına hizmet etmiş olsun. Bu bölümde öğrencilerin derse karşı motivasyonlarına değinmiş olacağız.

Dikkat Dağınıklığı:

Öğrenciler derse karşı motive olamadıkları zaman derse karşı olumsuz bir yargı geliştirebiliyorlar. Öğretmenlerin ilk görevlerinden biri de öğrencilerin bu olumsuz yargılarını gidermek ve derste yaşanabilecek dikkat dağınıklığına karşı öğrencileri sürekli motive etmeli ve derse dikkatlerini toplamalıdır.

“Öğrencilerin derse motive etmede sıkıntı çektik, İnternet ve elektrik kesintileri sorun teşkil etti, öğrencilerin **dikkat dağınıklığından** konuyu kavratmaya çalışmak zaman alıyordu.”(F16)

“Öğrencilerin katılımı çok azdı. Derse öğrencileriyle beraber katılıyorlardı. Bu da öğrencilerin öğretmenin **dikkat dağınıklığına** sebep oluyordu.”(F15)

“Öğrencilerde adaptasyon, **dikkat dağınıklığı** gibi sorunlar. Veliler dersi sürekli dinleyip gizliden müdahale ederek ders akışını bozmaktaydı.”(F19)

Öğrencilerle Göz Teması Kurmak:

Yüzyüze eğitimin gerçekleştiği ortamlarda öğretmen öğrencileriyle göz teması kurarak öğrencilerin ilgisini derse toplamak, ilgisini çekmek ve öğrencilerin dersi dinleyip dinlemediklerini anlamaya çalışır. Uzaktan eğitim uygulamasında ise böyle bir durum söz konusu olmayıp öğretmenin öğrenciyi dersi dinleyip dinlemediği konusunda anlayamamasına neden olmaktadır.

“Öğrenciler ile **göz teması** kuramıyorduk ya da dönüt alamıyorduk.”(F4)

“Uzaktan eğitim süreciyle yüzyüze eğitim çok ciddi farkların olduğunu gördük. Bunlardan bazıları öğrenciyle **göz teması yapılamadığı, dönüt alınmadığı, sınıf hakimiyetinin olmadığı. Her bilgiyi ya da uygulamalı bilgileri aktaramadığımız.**”(F46)

“Öğrenciyle iletişim, **göz teması** ve etkileşim halinde bulunması gereken bir meslek yaptığımız için uzaktan eğitimde sıkıntılar oldu.”(F47)

Öğrencilerdeki Öğrenme Motivasyon Eksikliği:

Öğrencilerin motivasyonunun düşük olması dersi anlamalarını güçleştirir. Öğretmenlerden beklenen öğrencilerin motivasyon eksikliğini gidermek ve öğrencileri öğrenmeye güdülemek olmalıdır.

“Öğrenciler ve öğretmenler sosyal ortamdan izole oldu ve akran eğitimi gibi teknik ve yöntemler uygulanmadı. Günün belli saatlerinde ders için oturmak sonra uzun aralar vermek **motivasyonu düşürüyordu.**”(F40)

“**Motivasyon, telefon veya tablet eksikliği en büyük sorundu.**”(F8)

“Bilgisayar tablet ve internet eksikliği, Disiplin ve **motivasyon sorunları** vardı. Evde öğrencileri derse motive etmede sorunlar yaşadılar.”(F18)

“Derse katılma sorunları. Ders sırasında uyarıcı, **motivasyon** bozacak davranışlar söylemektedirler. Öğrenci **motivasyonu sağlama ve ölçme değerlendirme hataları** gibi farklar mevcuttur.”(F49)

Uzaktan Eğitime Yönelik Olumsuz Tutum:

Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarına baktığımızda olumsuz bir tutum geliştirdiklerini görmekteyiz.

“**Uzaktan eğitim zulümdür.** Bir daha yapılmamalıdır. Öğretmen üç kat daha fazla yorulmakta ve çalışmaktadır. Uygulamalı eğitim yerini tutamaz.”(F7)

“Bu alt yapı ve teknik donanım ile ülkemizde uygulanması zor bir yöntem. **Uzaktan eğitim ülkemizde işin yapıldığını varsaymak için yapıyor.**”(F8)

“**Her öğrencinin uzaktan eğitime katılabilme imkanı sağlanmalıdır.** Öğretmenlere uzaktan eğitim konusunda eğitimler verilmelidir.”(F25)

“Öğrenciler için gerekli imkanların sağlanması (İnternet, bilgisayar) **uzaktan eğitime uygun materyallerin zenginleştirilmesi.**”(F28)

Tablo 11. Uygulanan Platformlar Teması ve Kategorileri

Tema	Kategori
Uygulanan Platformlar	Eba(Eğitim Bilişim Ağı)
	Zoom

Uygulanan Platformlar

Bu tema da öğretmenlerin uzaktan eğitimde kullandıkları platformlara karşı tutumlarına değinilmiştir.

Eba(Eğitim Bilişim Ağı):

Eğitim bilişim ağı olarak bilinen Eba Milli Eğitim Bakanlığının kurmuş olduğu bir platformdur. Eba öğretmenlere uzaktan eğitim konusunda içerik desteğinde bulunmasının yanında derslerin işleniş de ilk zamanlarda bu platformda gerçekleşmiştir. İlk zamanlarda uygulanmasında çeşitli sıkıntılar yaşanmıştır.

“**Köyde yaşanan şebeke ve internet sorunuyla beraber EBA platformunda yaşanan aksaklıklar,** Öğrenciden dönüt alınamaması.”(F15)

“Öğrencilere istediğim şekilde bilgi aktaramadım, **Eba alt yapısının iyi olmaması** teknolojik araç eksikliği.”(F19)

“**Aktif katılım yetersiz oluşu, Eba'nın sistemsiz sıkıntıları,** Öğrencinin motive edilememesi.”(F24)

“**Müfredatın uzaktan eğitime göre hazırlanmamış olması, Erişim sorunu ve Eba da yaşanan aksaklıklar,** Öğrencilerin kopya çekme imkanları gibi sorunların olması.”(F28)

“**Ders kitaplarının uzaktan eğitime uygun olmaması, Eba içeriklerinin yetersizliği, İnternet bağlantısı ve teknolojik araç eksikliği** sıkıntısı,”(F33)

Zoom:

Eba gibi bir diğer uzaktan eğitim platformu zoom'dur. Eba da istenilen ders ortamları sağlanamayınca zoom platformu da uzaktan eğitim sürecinde kullanılmaya başlandı. Zoom platformunun Eba ya göre daha gelişmiş bir platform olduğu için Eba'dan giriş yapılarak zoom platformuna yönlendirilip zoom üzerinden dersler işlenmiştir.

“**Yeterli donanım ve bilgiye sahip değildim, Eba ve zoom bazen teknik sorun yaşıyordu,** Eğitimi ölçecek materyalin olmaması.”(F16)

“**Eba ve zoom kullanımları hakkında bizimle toplantı ve kullanım hakkında bilgilendirirdi.**”(F20)

“**İletişim sıkıntısı, zoom'a bağlanmada internette, sistemde kaynaklı yaşandı.**”(F43)

“**Uzaktan eğitim sürecini amaçlara uygun gerçekleştirdi. Gerek eba veya zoom uygulaması üzerinde öğrencilere gereken bütün bilgiler aktarıldı.**”(F49)

Tablo 12. Ders Programlarının Uygulanabilirliği Teması ve Kategorileri

Tema	Kategori
Ders Programlarının Uygulanabilirliği	Planlama
	Hedef ve Kazanımlara Ulaşma
	İçerik
	Yönetim Desteği

Ders Programlarının Uygulanabilirliği

Bu Tema da ders programlarının uzaktan eğitim sürecinde uygulanıp uygulanmadığının incelenmesi ve ders programlarının işleniş konusunda öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara değinilecektir.

Planlama:

Derslerin işlenişinde önceden yapılan planlamalara bağlı olarak ders başarılarının arttığı gözlenirken, uzaktan eğitimde bu planlamaların uygulanmasında yaşanan sorunların neler olabileceğine değinilmiştir.

“Uzaktan eğitimde zaman ve yer sorunu yoktur. Yüzyüze eğitimde ise belli bir mekan ve bir zaman planlaması vardır. Uzaktan eğitimde aynı ortam paylaşılmaz. Yüzyüze de öğrenci ve öğretmen bir aradadır.”(F14)

“Planlama yapmaktan zorlanıyorum.”(F22)

“Evet. Okul yönetimi eba ya gireceğimi ders saati ve süresini ya da hangi sınıflara gireceğimin planlamasını yaparak yardımcı oluyordu.”(F46)

Hedef ve Kazanımlara Ulaşma:

Bu kategori de dersin işlenişinden önce belirlenmiş olan hedef ve kazanımlara uzaktan eğitim sürecinde ulaşıp ulaşılmadığına değinilmiştir.

“Planda yer alan hedeflerin tamamına ulaşamadığımı düşünüyorum. Çocukların dikkat süresi az olduğu için , belli bir süreden sonra, dikkatlerini toplamada güçlük yaşanması.”(F3)

“Kazanımları yetiştirmekte güçlük çektim. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerimle bir araya gelemedim. Öğrencilerin uyum sağlayamaması benim açımdansa büyük sıkıntılar meydana geldi.”(F19)

“Uzaktan eğitimde alt yapı sorunları çözülsün ve öğrencilere imkan tanınırsa özellikle başarılı öğrencilerle 3 veya 5 kişilik gruplarla daha fazla soru çözme imkanı olur ama yüzyüze eğitimle kıyaslanamaz bile sınıf ortamı, iletişim kurma, okunanla zaman geçirme formal ve informal kazanımları edinmede yüzyüze daha iyi .”(F31)

“Farklı uygulamalar ile dersin işleniş hedeflere ulaşımı kolaylaştırır. Sisteme bağlanma ve sistemsel sıkıntılar yaşanıyor, sistemsel sıkıntılardan dolayı değerlendirme konusunda sıkıntı yaşanıyor.”(F43)

İçerik:

Bu kategori da derslerin işlenişinde kullanılan içerik temasına değinilmiştir. İçeriklerin uzaktan eğitim sürecinde kullanımı ile ilgili yeterlilik bilgilerine değinilmiştir.

“Eba da içerik artırılmalı, Tüm öğrenci ve öğretmenlere pc, tablet veya telefon ile internet desteği sağlanmalı, Öğretmenler hizmetiçi eğitime alınmalı.”(F17)

“Ders kitaplarının uzaktan eğitime uygun olmaması, Eba içeriklerinin yetersizliği, İnternet bağlantısı ve teknolojik araç eksikliği sıkıntısı, Öğrencilerin düzenli derse katılmaması teknik açıdan sağlıklı bir değerlendirmenin yapılmasını güçleştirmesi.”(F33)

“İçerik artırılabilir, ödevlendirme için ve pratik için kullanılabilir. Tekrar için kullanılabilir.”(F38)

Yönetim Desteği:

Bu kategori de okul yönetimlerinin uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlere sağlamış olduğu desteğe değinilmiştir.

“Teknik konularda destekleri oluyordu.”(F3)

“Evet oluyorlardı. O dönemde bilgisayarım olmadığı için okul yönetimi bana destek oldular.”(F10)

“Okul yönetimi bize yüzde yüz destek oluyordu. Ancak eksik yönleri illa ki oluyordu. Sonuç itibari ile çok zorlu bir süreçti.”(F29)

“Okul yönetimi uygun zaman dilimlerinde ders tanımlama ve tanıma işleminde bize destek oluyordu. Bize okulun imkanları dahilinde teknolojik, sosyolojik destekler sunmaya çalışıyordu.”(F37)

Tablo 13. Öğrenci ve Öğretmenlerin Uygulama Konusundaki Eğitimleri Teması ve Kategorileri

Tema	Kategori
Öğretmen ve Öğrencilerin Uygulama Konusunda Eğitimleri	Öğrenci ve Öğretmenin Bilişim Teknolojilerdeki Yetersizliği
	Öğrenci Denetiminin zorluğu
	Hizmetiçi Eğitim

Öğrenci ve Öğretmenlerin Uygulama Konusundaki Eğitimleri

Bu tema da öğretmen ve öğrencilerin çoğunun ilk kez karşılaşmış olduğu uzaktan eğitim konusundaki uygulamalar hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları, hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılmamış olmaları, bilişim teknolojilerdeki yetersizlikleri üzerindeki öğretmen görüşlerine değinilmiştir.

Öğrenci ve Öğretmenin Bilişim Teknolojilerdeki Yetersizliği

Öğrencilerin ve öğretmenlerin yeterli düzeyde bilişim teknolojilerini kullanmayı bilmemesi uzaktan eğitimin amacına hizmet etmesini engellemiştir. Uzaktan eğitimde bilişim teknolojileri kullanamayan öğretmen ve öğrenciler sorunlarla karşılaşmışlardır.

“Çocuklar yaşça küçük olduğu için teknolojik aleti kullanmakta sıkıntı yaşadılar.”(F1)

“Öğrencilerin teknolojiye adapte olmaları zaman almıştır.”(F3)

“Öğrenciler teknolojiyi kullanamadığı için veliler derse müdahale edebiliyordu.”(F3)

“Derse girip dersi dinlememe, ekrana müdahale etmeye çalışma, arkadaşlarıyla özelden mesajlaşma vs. Derse esnasında derse müdahale, teknolojiden anlamayıp sık sık soru sorma, öğrencinin derse adaptasyonunu bozma vs.”(F27)

Öğrenci Denetiminin zorluğu:

Yüzyüze eğitimin sınıf ortamından çıkıp farklı ortamlarda olan öğrencilerin kontrolünü sağlamakla karşı karşıya kalan öğretmenler ile uzaktan eğitim sürecinde öğrencinin ders içindeki denetimi öğretmenlere sorun oluşturmuştur.

“Öğrenciler odaklanma problemi yaşamaktadır. Uzaktan eğitimde öğretmen kontrolü daha zordur.”(F25)

“Öğrenci denetimi , öğrenci performansının değerlendirmesi arasında farklar vardır.”(F36)

“Teknik sorunlar engel oluşturdu. Derslere katılım zayıf kaldı. Velilerimiz çocukların kontrolü ve derse katılımı konusunda hassas davranmadı.”(F42)

Hizmetiçi Eğitim:

Pandemi sürecinin ülkede görünmesi ile birlikte ülkemizde uzaktan eğitime geçilmiştir. Uzaktan eğitime geçilmesiyle buna hazır olmayan birçok öğretmen uygulama konusunda sıkıntılar yaşamıştır. Öğretmenlere verilebilecek bir hizmetiçi eğitim ile bu sorunların aşılabileceği varken bu konuda bir eğitimin sağlanmaması öğretmenlerin sorunlarla karşılaşmasına neden olmuştur.

“Eba da içerik artırılmalı, Tüm öğrenci ve öğretmenlere pc,tablet veya telefon ile internet desteği sağlanmalı, Öğretmenler hizmetiçi eğitime alınmalı.”(F17)

“Uzaktan eğitimle öğretmenlere hizmetiçi eğitim verilmesi ve tüm öğrencilerin teknolojik araçlara ulaşmasını sağlamak gerekir.”(F37)

Tablo 14. Ölçme ve Değerlendirme Teması ve Kategorileri

Tema	Kategori
Ölçme ve Değerlendirme	Hedeflere Ulaşma Durumu
	Değerlendirme
	Sınav Yapılamaması
	Yetersiz Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme:

Bu tema ve kategoride uzaktan eğitim sürecinde uygulanan ölçme ve değerlendirme ile ilgili öğretmen sorunları örneklendirilmiştir.

Hedeflere Ulaşma Durumu:

Bu kategoride uzaktan eğitim sürecinde belirlenmiş olan hedeflere ulaşıp ulaşılmadığının, hedeflere ulaşmada karşılaşılan sorunlar örneklenmiştir.

“Planda yer alan hedeflerin tamamına ulaşamadığını düşünüyorum. Çocukların dikkat süresi az olduğu için , belli bir süreden sonra, dikkatlerini toplamada güçlük yaşanması.”(F3)

“Farklı uygulamalar ile dersin işlenişi hedeflere ulaşımı kolaylaştırıştır. Sisteme bağlanma ve sistemsel sıkıntılar yaşıyordum, sistemsel sıkıntılardan dolayı değerlendirme konusunda sıkıntı yaşıyordum.”(F43)

Değerlendirme:

Bu kategoride uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin yapmış olduğu değerlendirme sorunları örneklendirilmiştir.

“Çok fark var. Anlatmakla bitmez. Motive-dikkat-Değerlendirme en önemlisi fiziki temas eksikliği telefondan attığımız bakış etkisizdi.”(F8)

“Yüzyüze eğitimde daha iyi iletişim, kendini daha iyi ifade etme, anında dönüt, daha iyi bir adaptasyon ve daha geçerliliği yüksek ölçme ve değerlendirme süreçleri vardır.”(F27)

“Öğrenci denetimi , öğrenci performansının değerlendirmesi arasında farklar vardır.”(F36)

“Öğrenci motivasyonu sağlama ve ölçme değerlendirme hataları gibi farklar mevcuttur.”(F49)

Sınav Yapılamaması:

Bu kategoride öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde sınav yapamadıklarını ya da yaptıkları sınavların amaçlarına ulaşmada sorun oluşturduğuna dair örnekler verilmiştir.

“Sınav olmadığı için değerlendirmeler subjektif oldu oda notların yüksek olmasına neden oldu.”(F4)

“Amaçlarına uygun gerçekleştiriyorum. Derse zamanında katılıp not olarak sınav zamanlarında sınavlarımı kolaylıkla yapıyordum.”(F13)

“Sınıf içerisinde uygulanabilecek bazı yöntem ve tekniklerin uygulanamaması, Öğrencilerin bağlantı ve teknolojik cihaza ulaşmasındaki sıkıntı, verimli ve sağlıklı işlenemeyen derslerin sınavlarını yapmak.”(F42)

Yetersiz Ölçme ve Değerlendirme:

Bu kategoride öğretmenlerin yeterli oranda ölçme ve değerlendirmede bulunamadıkları ya da ölçme ve değerlendirmenin gereksiz olduğunu belirten örnekler verilmiştir.

“Öğrenci katılımının yeterli olmaması nedeniyle ölçme ve değerlendirmenin yetersiz kalması.”(F14)

“Değerlendirme ve dönüt kısmında sıkıntı yaşadım, İnternet bağlantısı yanında öğrencilerin bağlantı sıkıntıları, Ölçme ve değerlendirme yapmanın sağlıklı olmaması.”(F18)

“Elektrik kesintisi ,yeterli sayıda teknolojik cihazın bulunmaması, Ölçme ve değerlendirmenin yeteri kadar yapılmaması.”(F23)

“Öğrencilerin bilgiden uzak kalması ve hazırbulunmuşluk eksikliği, tüm öğrencilerin internet ve teknolojik araç bulmada yaşadıkları sorunlar, Uzaktan eğitime tüm öğrencilerin katılamamasından dolayı tüm öğrencilerin ölçme ve değerlendirme sürecine katılamaması.”(F40)

SONUÇ VE ÖNERİ

Sonuç

Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecindeki görüşleri doğrultusunda Katılım Sorunu, Teknik Sorunlar, Motivasyon, Uygulanan Platformlar, Ders Programlarının Uygulanabilirliği, Öğretmen ve Öğrencilerin Uygulama Konusunda Eğitimleri ve Ölçme ve Değerlendirme olmak üzere yedi ana temayla açıklanmıştır. Bu sonuçla eğitime etkileri düşünüldüğünde ders katılımının düşük olması, öğrencilerin derse geç girmesi, öğrencilerle iletişim sorunları, teknik sorunlardan öğrencilerin bilgisayar, tablet, telefon, internet gibi teknik araçlara sahip olmaması, her yerde internet ağının çekmemesi ve bu durumun fırsat eşitliğine aykırı olması, öğrencilerin sosyal becerilerden yoksun kalması, öğrencinin motivasyonunun düşük olması, disiplin sorunlarının çıkması, ölçme ve değerlendirmenin sağlıklı yapılamaması, öğretmen ve öğrencilere uzaktan eğitim ile ilgili eğitim verilmemesi v.b. nedenlerden dolayı eğitimde aksamalara neden olmaktadır. Bu durum da eğitimin amacına hizmet edememesine neden olmaktadır.

Öneriler

- ✓ Uzaktan eğitim sürecinin amacına uygun, planlı ve faydalı şekilde ilerlemesi için öğretmen, öğrenci ve okul yöneticilerine MEB tarafından eğitimler verilmelidir.
- ✓ Uzaktan eğitim programlarının hazırlanmış, deneme süreçlerinin tamamlanması gerekir. Ülke genelinde standartlar oluşturulur.
- ✓ GSM şirketlerinin verdiği ücretsiz internetin eğitimde fırsat eşitliği ilkesi gereğince EBA canlı ders uygulamasında da kullanılabilir.
- ✓ Uzaktan eğitim devam ederken belli aralıklarla da olsa yüz yüze eğitime fırsat oluşturabilecek düzenlemeler gerekli.
- ✓ Aileler için uzaktan eğitim sürecine yönelik rehberlik faaliyetleri bakanlıkça planlanmalıdır.
- ✓ Öğrencilerin sosyal becerilerine de katkı sağlayacak içerikler EBA ya da diğer platformlarda yer almalıdır.
- ✓ Uzaktan eğitimle derslerin nasıl verimli yürütülebileceğine ilişkin temel bilgi ve beceriler, lisans döneminde öğretmen adaylarına kazandırılmalıdır.
- ✓ EBA içerisinde ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin zenginleştirilmelidir

KAYNAKÇA

1. Adıyaman, Z. (2002). Uzaktan eğitim yoluyla yabancı dil öğretimi. *The Turkish Online Journal of Educational Telnology*, 1(1), 92-97.
2. Bilgiç-Doğan, Hatice-Gökçe.(2019). *Uzaktan Eğitimin Temelleri Giriş*.
3. Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
4. Ergüney, M. (2015). Uzaktan Eğitimin Geleceği: MOOC (Massive Open Online Course). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (4), 15-22.
5. Gökçe, A. T. (2008). Küreselleşme Sürecinde Uzaktan Eğitim. *D.Ü. Ziya Gökalp eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 1-12.
6. Karataş, E., Karataş, S. & Kaya, Z. (2012). “Uzaktan Eğitim” Zeki Kaya (Ed.), *Öğrenme-Öğretme Kuramlar, Yaklaşımlar, Modeller* (ss.351-381) içinde. Ankara: Pegem Akademi.
7. Larreamendy-Joerns, J. ve Leinhardt, G. (2006). *GoingtheDistancewith Online Education. Review of Educational Research*, 76(4), 567-605.
8. Sadeghi, M. (2019). A shift from classroom to distance learning advantages and limitation. *International Journal of Research in English Education*,4(1), 80-88.
9. Tekinarslan, Erkan ve Gürer, Melih-Derya.(2019).*Açık ve Uzaktan Öğrenme Modelleri*. Ankara:.Pegem Akademi Yayınları.
- 10.TDK.(2022).Türkçe Sözlük.(<https://sozluk.gov.tr/>). Erişim Tarihi: 07.06.2022
- 11.Yurdakul, B. (2015). “Uzaktan Eğitim” Özcan Demirel (Ed.), *Eğitimde Yeni Yönelimler* (ss.271-288) içinde. Ankara: Pegem Akademi.